

az elrendelt óvintézkedések foganatosításának ellenőrzésében.

A hatóság és közegei felelősségük érzetében elkövetnek mindent, hogy a kormányának e tárgyban kiadott rendeletei foganatosítsanak; sőt a helyi viszonyokhoz szükségesnek mutató intézkedések is tétetnek; de emberi gyarlóságunknál fogva megeshetik mégis, hogy az általánosan elrendelt óvintézkedések keresztülvitele illetve elmulasztása az ellenőrző hatóság figyelmét kikerülheti.

S ezért a vármegyei egészségügyi bizottság határozatából és felhívására, a vármegye közönségéhez fordulok azon kérelemmel, hogy ha bárhol, bármilyen rendellenességet tapasztal a köztisztaság ellen, vagy bármily bly körülményt vesz észre, mely a közegészségre általában s a közlegő kolerával szemben különösen veszélyes lehet, azt nekem haladéknélkül jelentse be.

Országos nagy szerencsétlenségnek vehetjük elejét akkor, ha leküzdve a magyar embernek a vádaskodásnak látszó cselekedet iránti irtózatát, nyíltan mondjuk meg, hogy hol és mi a baj. Ez uton egyes hanyag és indolens ember mulasztásának nyilvánosságra hozatalával számtalan polgártársunknak s talán saját magunknak és hozzánk tartozóinak életét menthetjük meg, mert a kolera megakadályozható, sőt behurcolás esetén is csirájában kioltható és elfojtható, ha a ragály tovatérjedése meggátoltatik.

A vármegye hivatalos lapjának f. évi július hó 31-iki számában köztudomásra hoztam a nmgubelügyminiszternek úgy a köztisztaság megőrzésére, mint a kolera elleni óvintézkedésekre vonatkozó rendeleteit, sőt még számos példányban kinyomatva elküldtem a főszolgabíráknak, hogy azokat az értelmiség között osszák szét.

Ezekből mindenki látja, hogy mire kell különösen ügyelni, ha a vést magunktól és a hazától elhárítani vagy annak csapásait enyhíteni óhajtjuk.

Ha a közönség is oly erélyt fog kifejteni legalább az ellenőrzésben, mint a milyent én a törvényhatósági és községi közegektől megkövetlek az óvintézkedések végrehajtásában, úgy még ki is kerülhetjük a kolera csapásait. Ugy legyen S.-A.-Ujhely, 1892. szeptember hó 12.

Hazaifui üdvözléssel,

Matolai Etele

Zemplén-vármegye alispánja

Vármegyei ügyek.

A vármegye őszi rendes közgyűlése a megüresedett tiszti állomásokrak betöltésével f. hó 27-én, d. e. 10 órakor kezdődik. A vonatkozó előnői körlevél lapunk *Hivatalos Rész*-ében olvasható.

A vármegyei egészségügyi bizottság Sátoralja-Ujhelyben folyó hó 27-én, délelőtt 8 órakor ülést tart.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága f. hó 10-én tartott ülésének közérdekű mozzanatairól azokon kívül, miket már mult számunkban felemlítettünk, még a következőkben adunk számot: Az alispán havi jelentése szerint *F.-Csebinye* községben zsidó zugiskolat fedeztek föl. Az utadoból, csak pénzbeli kirovásban, 138,000 ft. lévén hátrálékban, annak legerélyesebb behajtására a községünk bírái a felelősség kimondásával, ugyszintén a járási főszolgabírák is utasítottak. A Galiczia felől fenyegető kolera-vész behurcolásának lehető meg-

történt) sepevén a' pitvart, egyebet nem találtak össze tört Pipa szár darabjainál, somfa pedig az egész Házamnál nem volt. De volt már a' Gróf előtt, akkor hallotta a' Gróf vélekedését. Akár tehát a' maga eszénn mégyen a' Sidó, akár a' más tanátsánn, tsudalkozom miért halasztja a' dólgot, holott tudhatja, hogy engem a' Gróf sem le nem húzathatja sem nem exequaltathatja:*) Hogy a' Bírák előtt tett Comptus*) utánn megemérett adósságig sequestraltattam*) holmiját, attól sem tartok. — Ezt ugyan a' Gróf vissza adhatja néki, de ez nem leszsz satisfactio,*) hanem könyörületesség.

Egyéb aránt méltóztassék magával elhítenni, hogy én a' tüzet nem nevelem. Sőt nagyobb örömmöm nem lehetne, mintha az egyeségnek valamely eszköze lehetnék. A' Gróf ugyan mindennem megkivánja opiniomat,*) de azon meg nem nyúgszik, hanem más okosabb emberekkel közli a' dólját.

Gratiájábann*) ajánlott, álhatatos tisztelettel vagyok a' a Tettes Úrnak,
alázatos szolgálja
Kázmér 16-ta 9-bris¹⁰⁾ 1820.

Kossuth László.

*) Turóci magyarsággal van mondva.

*) Összeszámozkodás.

*) Birói zár alá vétettem.

*) Kárpótlás.

*) Jogi véleményemet.

*) Kegységébe.

*) November 16-án.

Szark.

gátlása tekintetéből intézkedés tétetett, hogy a csendőrség ne csak a főbb forgalmi vonalokra, de a Galiciából vármegyénk területére vezető hegyi örvényekre és gyalogutakra is, különösen pedig azokra, melyek a koskócz-virava lubkovi ut mellékén haladnak, állitson őrszemeket. Amerikába kikivándorolt aug. hó folyamán 92 egyén, visszaérkezett 75. — Az árvászeknél hátrálékban maradt aug. 31-én 643 ügydarab, elintéztést nyert aug. hónapban 2627 db. és pedig elintézték az ülnökök közül Karsa Ferenc 378, Spilenberg Barna 346, Pékary Gyula 704, Farkas Dezső 428, Pólányi Gyula 516, Klimó Menyhért jegyző 255 dbot. — A határozati javaslatok kapcsolatában bemutatott és határozattal elintéztett ügydaraboknak szorgalmas és alapos feldolgozásáért főispán ömeltősága eljenzések közt elösmérését nyilvánította az előadó főjegyzőnek. — A közegészség általában kedvezőtlen, de valamivel mégis jobb volt, mint júliusban. E.-Bényén és Tolcsván a difteritisz, a varannai és sztopkai járás egy két községében pedig a vérhas esetei adódtak elő. — A kir. törvényszéki börtönben az aug. havi rablétszám 161, volt ebből elítelt 114. Elelmezés ellen panaszt nem tettek. — Kir. tanfelügyelő jelentése szerint Ujhelyben az izraeliták szefárd-hitközségének iskolája megszűnt. *Mailath* József gf., a Monyhá-tanyán és a saját költségén iskolát létesített s az abban alkalmazott tanító javadalmazásáról is gondoskodván: a nemes grófnak a népnevelés emelése érdekében tanusított ez újabb áldozatkészségeért köszönetét és elösmérését nyilvánította a közg. bizottság. — Kir. főmérnök jelentése szerint, az állami és törvényhatósági közutak jó karban vannak, azonban a közmunka ledolgozásában igen nagy a hátramaradás és ennek 50% a a bodrogközi járás közmunkára kötelezett lakóságát terheli. — *Andrássy* Sándor gróf felszólalása alapján utasították a kir. áll. ép. hivatal főnökét, hogy Homonnán túl a *Rikka* patakon épült hid, ugyszintén a *Zavadka* hid útfeljáró helyeit a közforgalom számára mielőbb hasznavehetőkké tette. — A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint egyenes adóra befolyt aug. hónapban 113,017 ft 72¹/₂ kr. (most több, mint tavaly ilyenkor 9239 ft 61 krral), — hadmentességi díjra 1315 ft 16 kr. (most kevesebb 101 ft 44 krral); amott 899,152 ft 93 kr., emitt 56,578 ft 60 kr. a hátrálék, a két számadási ágazatnál 68,880 ft 01 krral kedvezőtlenebb most a befizetés ereeménye, mint volt a mult évi aug. hóban. — Peleskei János, Szűcs István, Tkács János és Czapkó András hadköteleseknek kivételes nősülhetés megengedéseért beadott folyamódásaik kedvező elintéztést nyertek.

Hirek a nagyvilágból.

Oroszországban, hivatalos jelentés szerint, a f. évi septe. 3-áig 144,590 ember halt meg kolerában.

Hamburgban a kolera ereje határozottan és állandóan csökken. — *Vilmos* német császár a nyomorba jutott hamburgiak fölségítésére 30,000 márkát adományozott.

A világ legmagasabb épülete a *Fellow* templom lesz Chicagóban. A tulajdonképeni templom húsz emeleten felül még egy 14 emeletes torony fog emelkedni. Ezen építménynek óriási arányáról úgy lehet legjobban fogalmat alkotni, ha elképzeljük, hogy a torony legeslegfelső emeletére még négy lépcsőzet és tizennyolc emelő gépezet

II.

Kossuth Lajos levele *Szemere* Miklóshoz.

Pest, novemb. 27. 1840.

Édes Miklósom!

Október 18-ikaróli leveledet csak e napokban vettem, 's látván belőle, hogy epigrammaid ügyében szorgos megbízásodra adott válaszomat nem vetted; a posták rendtelensége fölett igazi bosszúságra gyúlladtam, 's mivel épen gyűlésünk volt, 's ott a posták ellen egy megyei levél-vesztés miatt panasz fordult elő, alkalmam lón mérget az özőnlésig kiönteni. — Mondják soha sem szóllottam oly epés csipősen mint ekkor. Ennek félig meddig epigrammaid okai. — A Te tetőtől talpig prózai barátod édes Miklósom nem ismeri ugyan a vers vajudás békétlen kínait, — a mennyiben éber állapotban verset soha sem irtam (éber mondtam mert álomban egyszer lefordítottam Simonides: *Oxein angeilon**)-át magyarrá; — a mit ha egykor az állati magnetismusról irandsz; mint tényleges adatot jegyzésbe vehetsz) de mégis igen föl tudám fogni nyugtalanságot, melyet érezél abbéli félelmedben, hogy szeszé-

*) A vers, mely a *Thermopillák*-nál elhullott 300 spártai hős sirverse, így hangzik: „O xein, angeilon Lakedaimonios, hoti tede — Keimetha, tóis keinón hrémaszi peithómenoi.“ Cicero így fordította: „Dic, hospes, Spartae nos te hic vidisse iacentes — Dum sanctis patriae legibus obsequimur.“ Kossuth talán így: „Add tudtára utas, Spártának: láttad im' sirhelyeinket. — Mert szent törvénye: érte meghalni dicő!”

Szark.

fog vezetni. A toronycsúcs 150 méter magasságban lesz a földszin felett.

Hirek az országból.

Ófelsége a hadgyakorlatok megszemlélése végett Pécsre érkezett. Baranya vármegye szék-városát most negyedizben érte a szerencse, hogy Magyarország szeretett királyát salai közt üdvözölhette. Az örömet, hogy a király *itt* van, az egész ország érzi. Fokozza ezt az érzést az a tudat, hogy a magyar király lelkét is őszinte öröm tölti el a fölött, hogy Magyarországon időzhet. Ófelsége is érzi a viszontlátás örömét, sőt kifejezt is adott annak, hogy örömmel és a legjobb kívánatokkal telt szívvvel jön hű magyarjai közé.

Ferenc Ferdinánd főherceg, a leendő trónörökös, december elején a világ körülutazására indul a trieszti tengeri kikötőből.

Apponyi Albert gf. ismét politikai körutazáson van, nevezetesen fürdőzést befejezván, ellátogatott Liptó Ujvárra, Eperjesre, onnan tovább készül még Miskolcra és Szatmárra is, honnan Jászberénybe megy beszámolni választóihoz.

Az országgyűlés, az eddigi megállapodások szerint, f. hó 26-ára fog egybehatolni, de tanácskozásait hamarosan elnapolja, mert a delegációk október elején megkezdik a közös ügyek 1893. évi költségvetésének tárgyalását.

Lukács (*Lucaci*) László dr.-t, a magyarság ellen való izgatásairól és erőszakoskodó természetéről országszerte hirhetté vált laczfalusi oláh papot, egyházi ténykedésétől felfüggesztette a saját püspöki hatósága. Sorsát régen megérdemelte.

Különlélek.

(Kegyes adomány.) Ófelsége a király, kabinetirodája utján, Bukovinyi Gyuláné, szül. Spauszta Lujza hankóczi lakos részére 15 fot küldött.

(Kinevezés.) Ófelsége a király *Zsarnay* Márton királyhelmezi kir. járásbíró, t. barátunkat, a pozsonyi kir. táblához bíróvá nevezte ki. Gratulálunk!

(Kossuth ünnepeltetése.) A zemplénmegyei függetlenségi és 48-as párt Kossuth 90-ik születésnapjának emlékére, mint az *Egyetértés*-ből olvassuk, Sátoralja-Ujhelyben septe. 11-én tartotta ünnepies közgyűlést. Az országos függetlenségi és 48-as pártot *Helfi* Ignác képviselte, ki a délutáni gyorsvonattal érkezett Sátoralja-Ujhelybe, hol az állomásnál id. Lengyel Endre dr., a vármegyei függetlenségi párt elnöke, és Schön Vilmos dr. alelnök fogadták nagyszámu közönség jelenlétében. Az ünnepelés délután négy órakor kezdődött a városi színház épületében, melynek páholyait a vármegye és város élénken érdeklődő női közönsége foglalta el. Szép látványt nyújtott az 1848—49-iki honvéd egyesületnek zászló alatt felvonulása, melyet a több mint ezer főből álló közönség harsány éljenzéssel fogadott. Az ünnepelést *Lengyel* Endre dr. nyitotta meg a közönség zajos éljenzése között. A sárospataki református főiskola énekkara szép összhanggal és lelkesedéssel adta elő a Szózatot, Talpra magyar és Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos kezdetű darabokat. *Fejes* István, ev. ref. lelkész, a költőpap, majdnem egy óráig tartó szép szónoklatában

lyeid élő szülöttei mosdatlanul lépendenek a »soirée-paré«-ba; 's mivel ezt föl tudom fogni siettem válaszolni, mert örömdettem, hogy nyugtatón válaszolhatok. — Becsületemet kötöm zálogul hogy leveled vétele után legfőbb négy nap alatt, válaszom a postán volt. — A dolog olly régi, miszerint tartalmára már nem is emlékszem; — csak annyit tudok hogy ja vitva mentek Epigrammaid az Emlénybe; — egyéb iránt mivel az Emlény már megjelent; onnan legjobban tudhatod, van e okod a szerkesztővel megelégedned. — Ha magamról szabad a nagyközönséget itélnem — kosztrinaik koszorud nem leszen az egyetlen mely halántékaidat ékesitendi. — Azért csak fővényre barátom, ujolag. — A medvehős szakálig fegyverzett legyen bár, te tudod hogy a görög költő szerint, jól áll a hősnek Kytharát pengetni fegyveres ujjaival.

A mi pedig medve győzelmidet illeti*), mivel én a Budhisták ama vallás tanjával tartok, ne ölj meg semmit a mi él: nem hevülök ugyan magasztos érzelmekre, azonban megvallom ha még vadász volnék illy örömeit ambitionálnám a vadász életnek magam is, nem pedig a gyáva nyulfiak öldökléseit. — De Te halhatatlanná leszel a Hubertisták évrájzaiban, mert amennyire leveledből látom; nagy hajlandóságod van, nem csak tenni a sebes lábú Achillként, de Homeros ként meg is énekelni mint Achill cselekvél. Helyesen barátom. — Ne vásároljon mástól halhatlanságot, ki maga képes

*) *Szemere* Miklós tudvalevő dolog, híres medve-vadász volt.

Folytatás a mellékleten

az elrendelt óvintézkedések foganatosításának ellenőrzésében.

A hatóság és közegyei felelősségük érzetében elkövetnek mindent, hogy a kormányának e tárgyban kiadott rendeletei foganatosíttassanak; sőt a helyi viszonyokhoz szükségesnek mutató intézkedések is tétetnek; de emberi gyarlóságunknál fogva megeshetik mégis, hogy az általánosan elrendelt óvintézkedések keresztülvitele illetve elmulasztása az ellenőrző hatóság figyelmét kikerülheti.

S ezért a vármegyei egészségügyi bizottság határozatából és felhívására, a vármegye közönségéhez fordulok azon kérelemmel, hogy ha bárhol, bárminemű rendellenességet tapasztal a köztisztaság ellen, vagy bármily bly körülményt vesz észre, mely a közegészségre általában s a közlegő koleralával szemben különösen vészes lehet, azt nekem haladéknélkül jelentse be.

Országos nagy szerencsétlenségnek vehetjük elejét akkor, ha leküzdve a magyar embernek a vadaskodásnak látszó cselekedet iránti irtózatát, nyíltan mondjuk meg, hogy hol és mi a baj. Ez uton egyes hanyag és indolens ember mulasztásának nyilvánosságára hozatalával számtalan polgártársunknak s talán saját magunknak és hozzánk tartozóinak életét menthetjük meg, mert a kolera megakadályozható, sőt behurcolás esetén is csirájában kioltható és elfojtható, ha a ragály tova-terjedése meggátoltatik.

A vármegye hivatalos lapjának f. évi július hó 31-iki számában köztudomásra hoztam a nmgu belügyministernek úgy a köztisztaság megőrzésére, mint a kolera elleni óvintézkedésekre vonatkozó rendeleteit, sőt még számos példányban kinyomatva elküldtem a fősolgabíráknak, hogy azokat az értelmiség között osszák szét.

Ezekből mindenki látja, hogy mire kell különösen ügyelni, ha a vést magunktól és a hazától elhárítani vagy annak csapásait enyhíteni óhajtjuk.

Ha a közönség is oly erélyt fog kifejteni legalább az ellenőrzésben, mint a milyent én a törvényhatósági és közegyei közegektől megköveteltem az óvintézkedések végrehajtásában, úgy még ki is kerülhetjük a kolera csapásait. Ugy legyen S.-A.-Ujhely, 1892. szeptember hó 12.

Hazaifui üdvözlettel,

Matolai Etele

Zemplén-vármegye alispánja

Vármegyei ügyek.

A vármegye őszi rendes közgyűlése a megüresedett tiszti állomásoknak betöltésével f. hó 27-én, d. e. 10 órakor kezdődik. A vonatkozó előnői körlevél lapunk *Hivatalos Rész*-ében olvasható.

A vármegyei egészségügyi bizottság Sátoralja-Ujhelyben folyó hó 27-én, délelőtt 8 órakor ülést tart.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága f. hó 10-én tartott ülésének közérdekű mozzanatairól azokon kívül, miket már mult számunkban felemlítettünk, még a következőkben adunk számot: Az alispán havi jelentése szerint *F. Csebineye* községben zsidó zugiskolát fedeztek föl. Az utadoból, csak pénzbeli kirovásban, 138.000 ft. lévén hátrálékban, annak legerélyesebb behajtására a közsegeink bírái a felelősség kimondásával, ugyszintén a járási fősolgabírák is utasítottak. A Galiczia felől fenyegető kolera-vész behurcolásának lehető meg-

történt) sepevén a' pitvart, egyebet nem találak össze tört Pipa szár darabjainál, somfa pedig az egész Házamnál nem volt. De volt már a' Gróf előtt, akkor hallotta a' Gróf vélekedését. Akár tehát a' maga eszénn mégyen a' Sidó, akár a' más tanátsánn, tsudálkozom miért halasztja a' dólgot, holott tudhatja, hogy engem a' Gróf sem le nem húzathatja sem nem exequatathatja:*) Hogy a' Bírak előtt tett *Computus*) utánn megemért adósságig sequestraltattam) holmiját, attól sem tartok. — Ezt ugyan a' Gróf vissza adhatja néki, de ez nem leszsz satisfactio,) hanem könyörületesség.

Egyéb aránt méltóztassék magával elhietni, hogy én a' tüzet nem nevelem. Sőt nagyobb örömmöm nem lehetne, mintha az egyeségnek valamely eszköze lehetnék. A' Gróf ugyan mindenbenn megkivánja opiniomat,) de azon meg nem nyúgszik, hanem más okosabb emberekkel közli a' dólját.

Gratijábann) ajánlott, álhatatos tisztelettel vagyok a' a Tettes Úrnak, alázatos szolgája
Kázmér 16-ta 9-bris¹⁰⁾ 1820.

Kossuth László.

*) Turóci magyarsággal van mondva.

) Összeszámokodás.

) Bírói zár alá vettem.

) Kárpótlás.

) Jogi véleményemet.

) Keyességébe.

10) November 16-án.

Szerk.

gátlása tekintetéből intézkedés tétetett, hogy a csendőrség ne csak a főbb forgalmi vonalokra, de a Galiciából vármegyénk területére vezető hegyi örvényekre és gyalogutakra is, különösen pedig azokra, melyek a koskóc-virava lubkovi ut mellékén haladnak, állitson őrszemeket. Amerikába kivándorolt aug. hó folyamán 92 egyén, visszakerkezett 75. — Az árvaszéknél hátrálékban maradt aug. 31-én 643 üggydarab, elintéztést nyert aug. hónapban 2627 db. és pedig elintézték az ülnökök közül Karsa Ferenc 378, Spilenberg Barna 346, Pékary Gyula 704, Farkas Dezső 428, Pólyányi Gyula 516, Klimó Menyhért jegyző 255 dbot. — A határozati javaslatok kapcsolatában bemutatott és határozattal elintéztett üggydaraboknak szorgalmas és alapos feldolgozásáért főispán ömeltősága éljenezések közt elősmerését nyilvánította az előadó főjegyzőnek. — A közegészség általában kedvezőtlen, de valamivel mégis jobb volt, mint júliusban. E. Bényén és Tolcsván a difteritisz, a varannai és sztrokai járás egy két községében pedig a vérhas esetei adódtak elő. — A kir. törvényszéki börtönben az aug. havi rablétszám 161, volt ebben elítelt 114. Élelmezés ellen panaszt nem tettek. — Kir. tanfelügyelő jelentése szerint Ujhelyben az izraeliták szefárd-hitközségének iskolája megszűnt. *Mailáth* József gf., a Monya-tanyán és a saját költségén iskolát létesített s az abban alkalmazott tanító javadalmazásáról is gondoskodván: a nemes grófnak a népnevelés emelése érdekében tanusított ez újabb áldozatkésztségeért köszönetét és elősmerését nyilvánította a közg. bizottság. — Kir. főmérnök jelentése szerint, az állami és törvényhatósági közutak jó karban vannak, azonban a közmunka ledolgozásában igen nagy a hátramaradás és ennek 50%-a a bodrogközi járás közmunkára kötelezett lakóságát terheli. — *Andrássy* Sándor gróf felszólalása alapján utasították a kir. áll. ép. hivatal főnökét, hogy Homonnán túl a *Rikka* patakon épült hid, úgyszintén a *Zavadka* hid útfeljáró helyeit a közforgalom számára mielőbb hasznavehetőkké tette. — A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint egyenes adóra befolyt aug. hónapban 113,017 ft 72³ kr. (most több, mint tavaly ilyenkor 9239 ft 61 krral), — hadmentességi díjra 1315 ft 16 kr. (most kevesebb 101 ft 44 krral); amott 899,152 ft 93 kr., emitt 56,578 ft 60 kr. a hátrálék, a két számadási ágazatnál 68,880 ft 01 krral kedvezőtlenebb most a befizetés ereeménye, mint volt a mult évi aug. hóban. — Peleskei János, Szűcs István, Tkács János és Czapkó András hadköteleseknek kivételes nő-ülhetés megengedéseért beadott folyamódásaik kedvező elintéztést nyertek.

Hirek a nagyvilágból.

Oroszországban, hivatalos jelentés szerint, a f. évi szept. 3-áig 144,590 ember halt meg kolerában.

Hamburgban a kolera ereje határozottan és állandóan csökken. — *Vilmos* német császár a nyomorba jutott hamburgiak fölségítésére 30,000 márkát adományozott.

A világ legmagasabb épülete a *Fellow* templom lesz Chicagóban. A tulajdonképeni templom húsz emeleten felül még egy 14 emeletes torony fog emelkedni. Ezen építménynek óriási arányáról úgy lehet legjobban fogalmat alkotni, ha elképzeljük, hogy a torony legeslegfelső emeletére még négy lépcsőzet és tizennyolc emelő gépezet

II.

Kossuth Lajos levele Szemere Miklóshoz.

Pest, novemb. 27. 1840.

Édes Miklósom!

Október 18-ikaróli leveledet csak e napokban vettem, 's látván belőle, hogy epigrammaid ügyében szorgos megbízásodra adott választomat nem vetted; a posták' rendtelensége föllett igazi bosszúságra gyúlladtam, 's mivel épen gyűlésünk volt, 's ott a posták ellen egy megyei levél-vesztés miatt panasz fordult elő, alkalmam lón mérget az özlönlség kiönteni. — Mondják soha sem szóllottam oly epés csipősen mint ekkor. Ennek félig meddig epigrammaid okai. — A Te tetőtől talpig prózai barátod édes Miklósom nem ismeri ugyan a vers vajadás békéltlen kínait, — a mennyiben éber állapotban verset soha sem irtam (éber mondam mert álomban egyszer lefordítottam Simonides: *Oxein angeilon**)-át magyarra; — a mit ha egykor az állati magnetismusról irandsz; mint tényleges adatot jegyzésbe vehetsz) de mégis igen föl tudám fogni nyugtalanságodat, melyet érezél abbeli félelmedben, hogy szeszé-

*) A vers, mely a *Thermopillák*-nál elhullott 300 spártai hős sirverse, így hangzik: "O xein, angeilon Lakedaimoniois, hoti tede — Keimetha, tois keion hrémaszi peithómenoi." Cicero így fordította: "Dic, hospes, Sparta nos te hic vidisse iacentes — Dum sanctis patriae legibus obsequimur." Kossuth talán így: "Add tudára utas, Spártának: láttad im' sirhelyeinket. — Mert szent törvénye: érte meghalni dicso!

Szerk.

fog vezetni. A toronycsúcs 150 méter magasságban lesz a földszin felett.

Hirek az országból.

Ófelsége a hadgyakorlatok megszemlélése végett Pécsre érkezett. Baranya vármegye székvarosát most negyedizben érte a szerencse, hogy Magyarország szeretett királyát falai közt üdvözölhette. Az örömet, hogy a király *ithon* van, az egész ország érzi. Fokozza ezt az érzést az a tudat, hogy a magyar király lelkét is őszinte örömtölti el a fölött, hogy Magyarország időzhet. Ófelsége is érzi a viszontlátás örömet, sőt kifejezést is adott annak, hogy örömmel és a legjobb kívánatokkal telt szívvvel jön hű magyarjai közé.

Ferenc Ferdinánd főherceg, a leendő trónörökös, december elején a világ körülvándorlására indul a trieszi tengeri kikötőből.

Apponyi Albert gf. ismét politikai körutazáson van, nevezetesen furdőzést befejezván, ellátogatott Liptó Ujvárra, Eperjesre, onnan tovább készül még Miskolcra és Szatmárra is, honnan Jászberénybe megy beszámolni választóihoz.

Az országgyűlés, az eddigi megállapodások szerint, f. hó 26-ára fog egybehivatni, de tanácskozásait hamarosan elnapolja, mert a delegációk október elején megkezdik a közös ügyek 1893. évi költségvetésének tárgyalását.

Lukács (*Lucaciú*) László dr.-t, a magyarság ellen való izgatásairól és erőszakoskodó természetéről országszerte hírhedtté vált laczfalusi oláh papot, egyházi ténykedésétől felfüggesztette a saját püspöki hatósága. Sorsát régen megérdemelte.

Különtélek.

(Kegyess adomány.) Ófelsége a király, kabinetirodaja útján, Bukovinyi Gyuláné, szül. Spauszta Lujza hankóczi lakos részére 15 ftot küldött.

(Kinevezés.) Ófelsége a király *Zsarnay* Márton királyhelmezi kir. járásbíró, t. barátunkat, a pozsonyi kir. táblához bíróvá nevezte ki. Gratulálunk!

(Kossuth ünnepeltetése.) *A szemlélmegyei függetlenségi és 48-as párt* Kossuth 90-ik születésnapjának emlékére, mint az *Egyetértés*-ből olvassuk, Sátoralja-Ujhelyben szept. 11-én tartotta ünnepes közgyűlést. Az országos függetlenségi és 48-as pártot *Helfi* Ignác képviselte, ki a délutáni gyorsvonattal érkezett Sátoralja-Ujhelybe, hol az állomásnál id. Lengyel Endre dr., a vármegyei függetlenségi párt elnöke, és Schön Vilmos dr. alelnök fogadták nagyszámu közönség jelenlétében. Az ünnepelés délután négy órakor kezdődött a városi színház épületében, melynek páholyait a vármegye és város élénken érdeklődő női közönsége foglalta el. Szép látványt nyújtott az 1848-49-iki honvéd egyesületnek zászló alatt felvonulása, melyet a több mint ezer főből álló közönség harsány éljenzéssel fogadott. Az ünnepést *Lengyel* Endre dr. nyitotta meg a közönség zajos éljenzése között. A sárospataki református főiskola énekkara szép összhanggal és lelkesedéssel adta elő a Szózatot, Talpra magyar és Ne sírj, ne sírj Kossuth Lajos kezdetű darabokat. *Fejes* István, ev. ref. lelkész, a költőpap, majdnem egy óráig tartó szép szónoklatában

lyeid élő szülöttei mosdatlanul lépdenek a »soirée-paré«-ba; 's mivel ezt föl tudom fogni siettem válaszolni, mert örvendtem, hogy nyugtatón válaszolhatok. — Becsületemet kötöm zálogul hogy leveled' vétele után legfőlebb négy nap alatt, válaszom a postán volt. — A dolog oly régi, miszerint tartalmára már nem is emlékszem; — csak annyit tudok hogy ja vitva mentek Epigrammaid az Emlénybe; — egyéb iránt mivel az Emlény már megjelent; onnan legjobban tudhatod, van e okod a szerkesztővel megelégedned. — Ha magamról szabad a nagyközönséget itélnem — kosztirnai koszorud nem leszen az egyetlen melly halántékaidat ékesitendi. — Azért csak fővényre barátom, ujjolag. — A medvehős szakalig fegyverzett legyen bár, te tudod hogy a görög költő szerint, jól áll a hősnek Kytharát pengetni fegyveres ujjával.

A mi pedig medve győzelmidet illet*) , mivel én a Budhisták ama vallás tanjával tartok, ne ölj meg semmit a mi él: nem hevülök ugyan magasztos érzelmekre, azonban megvalloam ha még vadász volnék illy örömeit ambitionálnám a vadász életnek magam is, nem pedig a gyáva nyulfiak öldökléseit. — De Te halhatatlanná leszel a Hubertisták évrájzaiban, mert amennyire leveledből látom; nagy hajlandóságod van, nem csak tenni a sebes lábú Achillként, de Homerosként meg is énekelni mit mint Achill cselekvél. Helyesen barátom. — Ne vásároljon mástól halhatlanságot, ki maga képes

*) Szemere Miklós tudvalevő dolog, híres medve-vadász volt.

Szerk.

Folytatás a mellékleten

élénken állítá a közönség elé Kossuth életpályáját. »Két nagy fia van Zemplén-vármegyének, mondá, kik a nemzeti szabadság és függetlenség legnagyobb bajnokai valának s kikről lehetetlen a legnagyobb hálátlanság nélkül megfedkezni, II. Rákóczi Ferenc és Kossuth Lajos. A történeti következetesség az, mi a nemzetek életét biztosítani van hivatva; amely nemzet hí marad multjához, hagyományaihoz, az elveszni nem fog soha!« A zajos tetszéssel fogadott lelkes beszéd után id. *Bajusz* József szavalta el ez alkalomra írt szép költeményét. *Schön* Vilmos dr. alelnöknek záróbeszéde után a közönség *Helfi*-t kívánta hallani, ki készséggel lépett a szószékre, élénken állítván a közönség elé a jelenkori Kossuthot, ki nem szűnt meg dolgozni aggkora dacára sem, s kinek most is csak egy vágya, egy óhaja van: »nemzetének szabadsága és boldogsága.« A minden részében kegyeletes emlék-ünnepet este lakoma fejezte be, hol szép pohárköszöntőkben nem volt hiány. *Mecser* Béla Kossuthra, *Lengyel* Endre dr. *Helfire*, *Helfi* Kossuthra és a függetlenségi párt tagjaira, *Schön* Vilmos dr. *Fejes* Istvánra emelt poharat. A több mint 150 főből álló asztaltársaság zajos tetszéssel jutalmazá a sárospataki főiskola énekkarát itt előadott darabjaiért is s a legjobb kedélyhangulatban az éjféli órákban oszlott szét.

(Az időjárás) még e héten sem engedett kanikulai erejéből. A hőmérő pl. tegnap délben is fölveté a 24 fokig R. szerint. Mezei gazdáink temérdek kárt látnak már eddig is a tartós, nagy szárazság miatt, mert a csontkeménységű földet nem bírják az őszelek alá felszántani. A szőlős gazdák, ahol vannak még ilyenek, az idén kitünő minőségű borokat várnak, mert hiszen a szőlőszem kifejlődésére oly pompás ez a mostani időjárás, hogy szebbet, jobbat még csak remélni sem lehetett volna.

(Ujhelyi kövezése.) Végre-valahára, a Széchenyi tér kiburkolását ezen a héten megkezdtek. A régi rozsz kövezetet felszedik s a köveket azoknak az utcáknak a kiburkolására fogják felhasználni, melyek eddig kőnek színe sem látván, kivált esős időben, járhatatlanok voltak. Az idomított kövek lerakásához a jövő hét elején fognak teljes erővel s november hó közepéig a *Korinko*-féle vendéglőtől a *Kellner*-házig terjedő vonalon a burkolásnak el kell készülnie.*

(Óvintézkedések a kolera ellen.) A kir. belügyminister, tekintettel arra, hogy az ujhelyi vasúti állomás a külföldről, és pedig a Német-, Oroszország, Galicia és Bukovinából érkező utasoknak egyik átmenő állomása, elrendelte, hogy minden onnan érkező küldemény dezinficiáltassék, ugyszintén az utasok is megvizsgáltassanak. Ezeket a teendőket *Szepessy* Arnold dr. városi orvos és *Schmidt* Lajos rendőrtanácsos végzik. — Mint olyan dolgot, melyet csak helyeselni tudunk, megemlítjük, hogy ott a hol azt rendszeren nem teljesítik,

* A munkálatot egy pár napra, a vm.-ei közgyűlés napjáig elhalasztották, mert akadt ember, ki a városnak a kövezés tárgyában hozott határozatát megappellálta. Szark.

magát isteníteni. — A Zámái hősnak Ennius zordon lantjára vala szüksége; a nyers Cajus Marius ledéren mosolygott egy görög fölé mind addig míg ez a Cimber háborút meg nem éneklé; Lucullus magával hordozá a Pontushoz a Tarentumi Anchisest és Pompejus kit nagynak neveztek a mitylenei Theophanest; — neked nincs szükséged Logographokra te tükörbe nézsz, mosolygasz magad fölé, és megénekled ön magadat. Jól van jó! oremus! kiáltok én is de azon föltét alatt, hogy kosztinai borostyánod miatt ne hanyagold el a Muzsákat, s a rocska idomú koponyák, szobád falának Cannibal szerűn szép ékességei, ő nekiek legyenek inkább mint Sz. Hubertnek áldozvák; miként Quintus Julius az cletoliai zsákmányt nem Marsnak hanem a Muzsáknak áldozá. —

A többiközt — kérlek fejsd meg nekem, hol a manóban veszem én most 's épen most ezeket az archeologiai gombócokat? holott életem körülményei mindennek inkább, mint classicaik! mert 1-ör) pénzem nincs. 2) papokkal 's póstákkal vesződöm 3) száz éves juris perekben por-buvárkodom. — 4) — — — ki mondjam e? miért ne? házasodom.

E szónál abba hagyom az enyelgő szélyt: 's a kedély meleg érzetével kérlek, kívánj nekem szerencsét e lépéshez, mely engem egy hón szeretett nő karjain boldoggá teend. — boldoggá mondom, mert nincsen ember ki a családi viszonyt gyöngédebb érzéssel tekintse mint én tekintem, nincs ember ki annak semmi mással nem pótolható becsét tisztában fölfogja mint én fölfogom. — Akarod tudni ki az a bátor hölgy, a ki nem retteg sorsát az enyimhez csatolni? — ez tulajdonkép mindegy, de ha épen akarod tudni megmondom. Jegyesem neve. Meszlényi Teréz.

Isten áldjon meg édes Miklósom öllek meleg barátsággal.

Kossuth Lajos m. p.

a korcsmák, szálló helyek, kávéházak félreeső helyiségeinek és udvarainak fertőtlenítését, természetesen az illetők költségére, a rendőség fogatossittatja.

(Temető-ügy.) Az ujhelyi közös temető létesítése dolgában ismét folynak a tárgyalások. A dologgal foglalkozó bizottság, mint értesülünk, a g. k. templom fölött fekvő elpusztult szőlő-területek közül az u. n. *Bodá*-t ajánlja közös-temető helyül. Hogy az évek hosszú sora óta huzódó ügy mikor nyer megoldást, az az hogy a tervezett és kiszemelt sok hely közül melyik fogja majdan ölébe fogadni a halandóság porhüvelyeit, — arra a hosszú várakozás után igazán kíváncsiak vagyunk.

(Színészet.) *Halmay* Imre szinigazgató Miskolcra e hét folyamán társulatával Ujhelyre érkezik. Az első előadás f. hó 24-ikén lesz.

(Az Andrássy-alapítványi díjak) odaítélése iránt f. hó 15-iki ülésén határozott a magyar nyelvet és népnevelést Zemplén-vármegyében terjesztő egyesület választmánya. A harmincöt pályázó közül 100—100 ftos jutalomra érdemeseknek ítéltettek. *Kiss* István, m. laborczi állami elemi iskolai tanító és *Seliga* Antal varannai áll. elemi isk. igazgatótanító; 50—50 ftos jutalmat nyertek: *Visontay* Kamilla t. terebesi óvónő, *Balázs* Mihály szinnai rk. tanító, *Zsellvay* Bogdán varannai közs. iskolai tanító és *Grofesik* János sztropkai áll. el. isk. tanító. A kötelesség lelkiismeretes teljesítésén felül szerzett érdemeik erkölcsi jutalmazásául előismerés-nyilvánításában részesültek még: *Fiedler* Vilma, varannai óvónő, *Andrejkovits* Pál gálszécsi áll. el. isk., *Kurucz* Antal t. terebesi áll. el. isk. és *Jelen* Mátyás, n. mihályi áll. el. isk. tanítók, úgyszintén *Veszprényi* Vince kozmai rk. és *Kopincez* Antal isztáncsi gk. tanító. Óhajtuk, hogy az *Andrássy*-alapítványi díjak jövő évi pályázatánál ők is mindannyian nyertesek lehetvén, egyenkint és összességben sokáig éljenek!

(Katonadolgok.) Folyó hó 20-án a 6-ik számú szekerész osztály (24 tiszt, 191 legény és 225 ló) Ujhelyre érkezik és egy napi itt időzés után tovább vonul Kassa felé. — Ugyancsak f. hó 20-án érkeznek haza honvédeink a kassai sáortáborból, hol harmincöt napos gyakorlatot teljesítettek.

(Megölte a banya.) Potypinka József, köfőjtő, f. hó 12-én reggel, egy a filoxera által elpusztított szőlőben bányát nyitott s ott köfőjtéssel foglalkozott, a töle alig néhány méternyire dolgozó társa állítása szerint az aláaknázott kőtömeg nagy robajjal lezuhant, s a szerencsétlen Potypinkát oda ölte. Megemlíteni való, hogy milyen szerencsétlen halállal mult ki majdnem az egész Potypinka család. Pár év előtt ugyanis amidőn Potypinkáné az égő lámpába petróleumot öntött, az felrobbant s ő valamint 16 éves leánya és egy kis csecsemő unokája, oda égtek elpusztulván a porrá égett házban mindenök s maga Potypinka is súlyos égési sebekben hónapokig feküdt a kórházban, egy év mulva suhanc legény fiát boszuból úgy ütötték föbe egy kővel, hogy több napi szenvedés után

Az 1831-iki kolera és Kossuth.

Hazánkat az 1831-ik évben nagy csapás látogatta meg: a kolera, mely főleg a rosszul táplálkozó és egészségtelen lakó helyeken tengődő föld népe között pusztított.

A tudatlan nép rémületét lelkiismeretlen izgatók, kik minden zavar alkalmával előtűnnek, arra használták föl, hogy saját földes urai ellen bujtogatták. Elhitették vele, hogy a papság és nemesség megmérgezte a kutakat, nehogy a paraszt-ság tulszaporodjék s rájuk nézve veszedelmessé váljék, azért nem halnak az urak, csak a parasztok.

A tudatlan nép készséggel fogadta az izgatásokat s csakhamar tömegekbe csoportosult s kezdte megtámadni a községeket s kisebb városokat is.

Zemplén-vármegye parasztjai is föl lettek bujtogatva, s számos uri lakot feldultak s több családot fölkoncoltak. Az *Andrássy*-uradalom parasztjai is részt vettek a lázadásban s minthogy Ujhelyen volt az uradalmi tisztség középpontja, megrohanták Ujhelyt is és ostrom alá fogták.

A városban nagy lett az ijedelem s mindenki elvesztette fejét, egyedül *Kossuth* nem, ki a helyi járvány bizottságnak elnöke volt. Összedoboltatta a lakókat a piacon s itt egy lelkes beszéddel bátorságot oltott beléjük, fölhitte őket, hogy családjuk s tüzhelyük védelmére fogjanak fegyvert s városukat védjék meg. A föllekesített lakóság szót fogadott, *Kossuth* ajánlatára egy katonaviselt egyént vezetőnek választott, s annak intézkedései mellett sikerült is megmenteni a várost.

Ez ostrom idején a meglepett városban jelentkezni kezdett az éhség, a lakosság nélkülözéseket szenvedett. Ekkor az ostromló parasztok megemlékezték az irántuk, mint uradalmi ügyész, mindig oly humanusan viselkedett *Kossuth*ról s tudván azt, hogy ő egész családjával együtt szintén ki van téve az éhínségnek, naponta beküldték

meghalt, most az öreg esett áldozatul a kóbányában sok éveken át folytatott munkálkodásának.

(A Zemplén jövő évi naptára) nagyobb részben már összeállítván, minthogy a lelkészek névsorából az ágost. evang. egyház t. lelkeszi kara még hiányzik, bizodalmas kérésrel fordul szerkesztőségünk a vármegyénk területén működő ág. evang. lelkész-urakhoz, hogy amennyiben idejük és elfoglaltságuk engedni fogja, legkésőbb e hó 25-éig becses neveiket tudomásunkra adni sziveskedjenek.

(Betöréses lopás.) A Bereczkiből írják nekünk: A szegény *Czinke* Erzsóknak, az Amerikában tartózkodó *Balog* A. Ferenc itthon maradt és szalma-özevegységben élő feleségének, szomorú felviradása volt tegnapelőtt reggelre. Gonosz emberek betörték az éjjeli szállásául szolgáló disznóólba, s ellopták nagy keservesen összekuporgatott pénzecskéjét, cirka 40 ftot, melylyen ő is Amerikába szándékozott kimenni az ura után. A csendőrség jó nyomon jár s reméli, hogy a tolvajt hurokra keríti.

(Emberölés.) A f. hó 14-én tartott csicsva-ajjai búcsúnak, mely, mint rendszerint történni szokott, az idén is nagy ájtatosan kezdődött, de jól bepálinkázott állapottal végződött, fájdalom, emberélet is esett áldozatul. A szomorú történetet így beszéli el tudósítónk: *Góga* János, vármegyei útkaparó, öcscsével, az Amerikából nemrég hazakerült 25—28 éves *Góga* Mihálylyal, Szedliczke községből átrándultak a *Csicsvaajja*-pusztai bucsura, mindketten teljes bünbocsánatért vágyódó, töredelmes lélekkel. Ájtatos imádkozás után megtisztult lélekkel a legjobb egyetértésben ballagtak hazafelé; otthon szóba jött közöttük az örökség kérdése, mi ugy látszik, nekik fogós kérdés volt, mert fölötté hajba kaptak. *Góga* János az utkaparó, a családtagok és még két legény jelenlétében öcscsét késsel megrohantva 6, mond hat sebet ejtett rája, melyek közül 5 a sziv közvetlen közelébe furódott. A sebek közül egyis elég lett volna, hogy halált okozzon. Ily vadállati szivtelenséggel végezni kisaját fivérét: ahhoz kannelalí kegyetlenség kell! A testvér-gyilkos utkaparó a varannai kir. bíróság előtt töredelmes vallomást tett s a börtönben várja méltó büntetését. Egyébként pedig, végzi tudósítónk, ennek a vidéknek a népsége, különösen a legénysége, vad. Alig múlik el hét verekedés nélkül. Nem egyszer történt már meg, hogy merő szilajságból a békésen haladó utast is megrohanták és szekeresből-lovasból fölfordították, a halálra ijedt utast sorsára hagyták, s buta vigyorgással tovább haladtak. Ha az elbeszél mostani konkrét esetben a büntető törvény teljes szigorja nem érvényesülne, amit egyébiránt feltételezni sem merünk, nagyon rozsz következtések származhatnának abból erre a barbár erkölcsű népre, melynek még csak alig felserdült fiatalsága is könnyen adja magát a verekedésre, sőt az emberöltéstől sem retten vissza.

(Az ujhelyi csizmadia-ipartársulat) módosított alapszabályait a kereskedelemügyi kir. minister jóváhagyta.

az egész család számára az élelmi szereket, biztosítva az aggódo családot, hogy bántódása akkor sem lesz, ha hatalmukba kerítik a várost. Ez azonban nem történt meg, mivel a Kassáról közeledő katonaság hírére a parasztság szétoszlott s visszatért hajlékaiba.

*Kossuth*nak azonban úgy lelkületére, valamint állására is igen nagy hatással volt ez esemény.

Mint éles eszű ember, ő a bajokat mélyebben kereste, mint mások. Mig a világ csak a bujtogatást látta, ő tisztában volt vele, hogy a mozgalomnak legfőbb oka a köznépmozgás helyzetében van. A megelégedett népet fölbujtatni nem lehet, ellenben a helyzetében elégedetlen nép minden alkalmat megragad arra, hogy elnyomói ellen sikra szálljon, szerinte nem a nép a hibás, hanem annak elnyomói, mivel ezek követett okai a lázadásnak. És *Kossuth* ezen nézetnek kifejezést is adott, hozzátevéen egyuttal, hogy ez állapotok nagy veszedelmet rejtenek méhükben a jövőre is.

A parasztság ellen ingerült nemesség boszankodva hallotta a józan felfogás ezen szavait. *Kossuth*ot kezdték gyanúsítani, hogy egyetért a lázadókkal, s hogy a parasztok is csak ezért kímélték őt. Irigyei még szították a híreket s *Kossuth* csakhamar tapasztalni kezdte, hogy a vármegye legelőbbkelői idegenkedéssel fordulnak el tőle. Megragadta tehát az alkalmat, hogy nyomasztó helyzetéből szabaduljon, s elfogadta azon ajánlatot, hogy több főurat képviseljen a pozsonyi országgyűlésen, hová ezek menni nem akartak.

A tapasztaltak azonban megérlelték benne azt a hitet, hogy a mélyen elnyomott föld népének helyzetén segíteni nemcsak emberbaráti de hazafiúi kötelesség is, s ezért avval az elhatározással távozott hazulról s ment föl az országgyűlésre, hogy szent kötelességének fogja ismerni tehetősége szerint előmozdítani a nép fölszabadítását.

Szebesztha Károly.

(Hangverseny.) A tályai ág. evang. megújított templom felavatása alkalmából Talyán, a f. hó 19-én, vagyis holnap, nagy hazánkfia *Kossuth Lajos* 90-ik évi születése napjának évfordulóján tartandó hangverseny műsora: 1. *Bucsu Rieger* től; éneklő a nyiregyházi dalos kör. 2. *Idegen* c. alkalmi költemény *Abrányi Emiltől*; szavalja *Bercsényi Béla* a nemzeti színház tagja. 3. *Csárdajelenet* *Hubay Jenőtől*; hegedűn játsza *Kladivko Vilmos* 4. *Kossuth* c. költemény *Bartók Lajostól*; szavalja *Hézsér Emil* 5. *Népdalok* éneklő *Blaha Lujza* asszony, zongorán kíséri *Selley Gyula* karmester. 6. *Költemények* olvassa: *Zempléni Árpád*. 7. *A bilincs* *Gaálról*; éneklő a nyiregyházi dalos kör. Kezdeté 7 órakor. Belépő díj személyenként I. hely 10 forint, II. hely 5 forint, III. hely 2 forint, állóhely 1 forint. A tiszta jövedelem az ág. evang. templomnak pénztára javára fog fordítani.

(Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület) f. hó 25. és 26-án a turi és tordai hasadékokhoz, *Tordára*, a *Berkeszpataka* völgyében levő vizesékekhez, *Torockóra* és a *Székelyköre*, *Kolozsvártól* kiindulól, két napos országos kirándulást rendez, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja.

(Hibaigazítás.) Lapunknak ma egy heti számában, mint könyvnyomtató nyelven szokták mondani, két „hajótörés” is történt, mindkettő a *Különfélék* rovata alatt olvasható közleményekben. Az egyikből egy egész sor, a másikkól két szó, mikor metrompázunk a „hajó”-ból a „formá”-ba „lötte” a szedést, kipotytyant. A hézagok sorokat most pótlólag kiegészítjük, amint következik: A főgimnáziumban az intézeti ifjúság létszáma 270. ebből jutott a VIII. osztályba: 15, a VII. o.-ba: 12, a VI. o.-ba: 22 stb. A másik hézag a *Pestik áldozata* c. közleménynek végső sorában támadt, mely így olvasandó: „Igy löve *Löwe*, az instruktor ur, *Pestik* helyett *csacsit*!”

(Az 1893. évre szóló Zemplén-naptár) nyomtatás alá kerülve, tisztelettel kérjük az irodalmi vállalatunk t. pártoló közönségét, miként a naptár megrendelése iránt, melynek árát, dacára annak, hogy az eddigiekénél jóval terjedelmesebb lesz, a régi árban, vagyis példányonként 40 krban szabtuk meg, — a jövő hét folyamán intézkedni sziveskedjenek. Ezt azért kérj, hogy a nyomtatandó példányok számáról kellő tájékozást nyerhessünk.

A Zemplén kladóhivatala.

A közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Málczai gyöngyélet.

(A körorvos dolgairól.) Senki sem tagadja, hogy az emberiség legdrágább kincse az egészség. Porlandó testünk konzerválása az orvos működésében leli biztosságát. Az országos törvények intézkedtek igen bölcsen és humanus alapon, midőn a körorvosok állását létesítették, hogy a haza polgárai gyorsabb uton juthassanak orvosi segítséghez; *Málczai* község középponti fekvésénél fogva, az országos törvény jóvoltából annak a kiváltságnak örvend, hogy körorvos székhelye és van gyógyszerháza is.

Múlt évben nov. 3-án tartott választás alkalmával a kör 18 helységének érdekeltsége, négy szavazattal *Orbán Balás* dr.-t választotta körorvosnak. Az ellenfél megfellebbezte a választást „per abusum”, de mindenütt elbukott.

Mi, a jogállapotot tisztelő választók, nem élünk szabadságunkkal s nem emeltünk panaszt, hogy a hatósági képviselők kézzel lábbal korteskedtek *Orbán* dr. ellen, mert a reggeli 9 órára kitűzött választás, habár a fősolgabíró jelen volt, csakis erőlyes követelésünkre 11¹/₄ órakor nyitott meg, mert *Márk* községnek ez idő alatt itt *Málczán* kijavított, illetőleg újból szerkesztett jegyzőkönyve, mely a szükséges négy szavazatot adta volna, a patikában aláíratott, amit én meg is támadtam, — a fősolgabíró azonban megemebrelte magát és a befolyást törvényellenes célból odáig már nem vitte, hogy az így készült már ki szavazatokat elfogadta volna.

A fellebbezés alntt nem volt egész télen orvosunk, a grasszáló influenza sok halottat követelt és miután az orvos megerősített, *Málczai* város-faluban nem találkozott lakás az orvos részére, én adtam a parochián 6 hétig lakást, de a családos orvos itt nem vesztegelhetett, s alispáni engedelmével *Butkára* költözött.

Felsőbb rendelkezésre megszavaztatták a kört és ez kérte, hogy *Málczán* lakják az orvos. Kellet tehát lakásról is gondoskodni. Sok furcsaság után bejelentetett, hogy van lakás *Málczán* alkalmas és azonnal elfoglalható, azonban ez félrevezetés volt a hatóságnak hivatalos uton, mert azonnal el nem foglalható és nem alkalmas körorvosnak, mert kocsis- és béresnek jó helyiség, körorvosnak nem jó és legalább két szoba szükséges, aki orvosi vizsgálatra látogatókat fogad — no meg hát külön konyha. Ezenkívül pedig egy diplomával bíró egyént, az őt megillető regarddál szokták az egész művelt világon becsülni, egy orvost tehát oly durva sérelemmel illetni, hogy kocsis és béres lakást utalnak neki, csak a legszenvedélyesebb személyeskedés eszközli — ezért azon,

ban a kör ezreinek egészségügyét kockáztatni tiltja a humanitás, szabadelvűség, tisztesség.

És még valamit:

Ugy a közegészség ügyét, mint az orvosi testület érdekeit Zemplén-vármegye főorvosának és orvosi úarának figyelmébe ajánlom.

Szerdahelyi János.

HIVATALOS RÉSZ.

156. csn. 892.

Zemplén-vármegye alispánjától

Elnöki körlevél.

A t. vármegye bizottságának t. cz. tagjait az e folyó szeptember hó 27-én d. e. 10 órakor megnyitandó és a szükséghez képest a következő napokon folytatandó őszi rendes közgyűlésére tisztelettel meghívom.

A közgyűlés nevezetesebb tárgyai:

1. A néhai *Vékey Gedeon* halála folytán tisztii főügyész, —
2. A néhai *Debreczeni Ferencz* halála folytán egy szolgabíró megválasztása. Önként értetvén, hogy a választás által esetleg megürülő tisztii állások folytatólag betöltendők lesznek.

3. A t. vármegye háztartására vonatkozó 1893. évi költségelőirányzat s a helyettes főpénztárnok erre vonatkozó jelentése.

4. Az 1892. évi és

5. az 1893/94. évi uti költségelőirányzat.

6. A belügyi magyar kir. Minister 3225. számú intézvénye, melyszerint a Királyné Ö Felsege a vármegye közönségének a koronázási jubileum alkalmából bemutatott feliratát kegyesen fogadni méltóztatott.

7. Özv. *Baross Gáborné* köszönő levele a férje elhunytának alkalmából hozzá intézett részvétirátért.

8. A t. vármegyei közig. bizottság 769/1433 kb. számú határozata az ebadó alapján rendszeresítendő tisztii állatorvosok tárgyában.

9. Az 1890. ltcz. (utak és vámokról) 50. § a alapján készített szabályrendelet (a községi közmunkáról).

10. A szegény-ügy és szegény-alap rendezésére vonatkozó szabályrendelet.

Egyéb rendes közgyűlési tárgyak.

Mínt hogy pedig még némelyek előzőleg az állandó választmány tárgyalása alá bocsájtandók: ennek t. tagjait tisztelettel kérem, hogy a közgyűlést megelőző napon, f. szeptember hó 26-án d. e. 10 órakor, tartandó ülésre megjelenni sziveskedjenek.

S.-A.-Ujhely, 1892. szeptember 12-én.

Matolai Etele alispán.

17789 sz./1892.

Zemplén-vármegye alispánjától.

A járási 10 fősolgabíróknak.

A fertőtlenítő szerek beszerzési forrásairól szóló belügyministeri rendelet másolatát azzal adom ki tek. fősolgabíró árnak, hogy azt a leg tágasabb módon közhírré tegye.

S.-A.-Ujhely, 1892. szeptember 8.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

68306/VI. 11 szám. Körendelet valamennyi törvényhatóságnak. Hogy a törvényhatóságok a szükségelt fertőtlenítő szerek beszerzése céljából az ezen szerek előállításával foglalkozó hazai gyárak tudomásával birjanak, a kereskedelemügyi minister ur által rendelkezésemre bocsájtott jegyzék alapján értesitem a törvényhatóságok, miszerint Magyarországon a következő gyárak foglalkoznak fertőtlenítő szerek előállításával. *Vasgálicot* előállítanak a *Seibl*-testvérek bazini vegyészeti gyárában; a szab. osztrák magyar államvasut társaság új-moldvai telepén; *Strobencz*-testvérek vegyészeti gyárában *Budapest*, *Üllői-út*; *Popper* *Armin* br., szénkéreg gyárában *Tutó*, *Trencsén-megye*; az első magyar vegyipar részvénytársaság szódagyárában, *Nagy-Bocskón*, *Máramaros vármegyében*; továbbá a selmeczi, nagy-bányai, zalatnai bánya telepek, melyek a pénzügyminister ur kezelése alatt állanak. *Carbolsavat* előállítanak; *Fischer* és *Heidelberg* budapesti kátrány-termények gyárában, *Soroksári út*; *Chlormeszet* gyárának az első magyar vegyipar részvénytársaság nagy-bocskói szódagyárában. *Rézagálicot* gyárának az első magyar vegyipar részvénytársaság n.-bocskói vegyészeti gyárában, a *körmöczi kir. pénzverő hivatal* bánya telepén, a szab. osztr. magyar államvasut társaság új-moldvai kénsvagyárában. *Budapest*, 1892. szeptember hó 4. A minister helyett: *Szalavszky*, s. k. államtitkár.

1520. sz.

Zemplén-vármegye alispánjától.

A nmságu m. kir. kereskedelemügyi minister a m. kir. kincstárnak a *Bodrog folyón* S.-A.-Ujhely város határában a 9. számú átmetszés céljaira kisajátítandó területekkel a kisajátítási eljárást 54360/92. számú intézvényével elrendelvé, az iratok leküldése mellett a vármegye közig. bizottságát a további eljárásra felhívja.

Hirdetmény.

A kisajátítási eljárás foganatosítására *Horváth József* tb. főjegyző elnöke alatt *Hönsch Dezső* a kir. államépítészeti hivatal főnöke, *Barthos József* járási főszoigabíró mint bizottsági tagok és a biz. jegyzőjeül *Szeghy Lajos* közig. gyakornok az 1881. évi 41. t. c. 33. § értelmében küldetnek ki.

A kisajátítási eljárás határidejéül folyó évi szeptember hó 24-ik napjának d. e. 9 órája a vármegyeháza tanácstermébe és onnan a helyszínére tüzetik ki.

Miről S.-A.-Ujhely nagyközség előjárósága a terv közlése mellett azon meghagyással értesítetik, hogy a tervrajzot és összeírás a tárgyalást megelőzőleg 15 napig közszemlére tegye ki és erről és e tárgyalás idejéről az érdekelteket a helyszokáshoz képest azon megjegyzéssel értesítse, hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása és mindazon kérdésekben melyek a törvény által hozzáutaltattak, akkor is határozni fog, ha az érdekeltek közül senki sem jelenne meg és minoezeknek megtörténtét igazoló jelentését az iratokkal a küldöttségnek a tárgyalás hatánapjára mutassa be.

Ezen hirdetmény a törvény 34. § értelmében a *Budapesti Közönségben* 1. ízben a *Zemplén* című hetilapban pedig 3. ízben közzététetni, azonkívül atokaji kir. folyamernöki kivatal, a kincstári jogügyek igazgatósága, *gf. Wallis Gyuláné* és *hg. Windschgrätz Lajos*, telekkönyvi birtokosoknak külön is kézbesítetni rendeltetik.

S.-A.-Ujhely, 1892. augusztus 31.

Matolai Etele, alispán.

mint a közig. biz. h elnöke.

3-3

18197. sz.

Zemplén-vármegye alispánjától.

A járási 10 fősolgabíróknak.

A nmgú belügyministernek körrendeletét a zsidó ünnepek alkalmából *Galicziába* való vándorlásra vonatkozólag, a legszelesebb körben való kihirdetés és szigorú foganatosítás végett tekintetes fősolgabíró úrnak kiadom.

S.-A.-Ujhelyben, 1892. szeptember hó 14-én.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

Magyar királyi belügyminister. 68044/VI—11. szám. Zemplén vármegye közönségének S.-A.-Ujhelyben. A közeledő zsidó ünnepek alkalmából a felvidéki zsidók, régi szokásaikhoz képest, mint minden évben, ez idén is fognak zarándok-útra készülni *Galicziába*, az ottani csodarabbik szónoklatainak meghallgatására. Mínt hogy azonban az osztrák cs. kir. belügyminister ur értesítése szerint a közeledő kolera-veszélyre való tekintetből a *Galicziába* való zarándokmenetek egyáltalán betiltattak, felhívom a vármegye közönségét, hogy azon tilalomról a zsidó lakosságot sürgősen értesítse s tegye meg a kellő intézkedéseket oly irányban, hogy netáni kísérletek ily zarándok-menetekre, vagy viszont a *Galicziából*, *Bukovinából*, esetleg külföldről hasonló célból bejöveteleket biztosan megakadályoztassanak, annál is inkább, mert ha a zsidó ünnepek idejére a kolera *Galicziában* is fellépne, a visszatérő zsidók azt behurcolva, ez országot is koleraveszélybe döntének. Tett intézkedéséről hozám azonnal jelentést tegyen. *Budapest*, 1892. szeptember. hó 12. én. A miniszter helyett: *Szalavszky Gyula* s. k. államtitkár.

17619. szám.

Zemplén-vármegye alispánjától.

A járási 10 fősolgabíróknak.

Az 1893. évre érvényes legtöbb adót fizető bizottsági tagok névsorának kiigazítására alapú szolgáló adóhivatali kimutatások, az 1886. évi XXI. t. c. 25. §-ának rendelkezéseire képest szeptember hó 14-ikétől ugyanazon hó 22-ig a vármegye irattárába közszemlére kitétetnek.

Felhívom fősolgabíró urat, hogy ezen intézkedéséről a községeiben lakó adófizetőket értesítvén, hozza tudomásukra, miszerint a hivatalos órák alatt betekintheők s a netaláni felszólamlások ezen határidő alatt hozzám beadhatók.

A kihirdetés megtörténtét igazoló községi bizonylatokat szeptember hó 23-ig beküldeni ne terhelteessék.

S.-A.-Ujhelyben, 1892. évi szeptember 13.

Matolai Etele, alispán.

3980. sz./I. 92. A s.-a.-ujhelyi j. fősolgabírájától.

Jodrreja Szula 1846. évben *Rymana* községben született r. k. vallású közmives köröztetik. Feltalálás esetén erről hivatalomhoz azonnal jelentés teendő és *Jodrreja Szula* intézkedésemig tartóztatandó.

S.-A.-Ujhely, 1892. szept. 13.

Barthos, fősolgabíró.

Meghívás.

A folyó 1892-ik évi október hó 10-én reggeli 9 órától S.-a-Ujhelyben a megyeháza nagy termében tartandó évi rendes közgyűlésben leendő megjelenésre a társulati érdekeltséget felkérem.

Tanácskozás tárgyai:

1. Elnöki jelentés a múlt 1891. évi október hó 12-én tartott közgyűléstől mai napig terjedő időre a társulat igazgatási és műszaki ügyeiről.
2. Ticeparti töltés, Kenézli: csőzsilip csatorna és a Vajdácskafüzeséri csatorna tervezetek s költségvetés elfogadása.
3. A magyar államvasút elleni hozzájárulási ügyben a hozzájárulás mérvére nézve a társ. főmérnöke által készített s a társulati választmány által felülvizsgált adatok elfogadása s a további eljárás iránti intézkedés.
4. A megvizsgált 1889-iki s esetleg az 1890-ik évi számadásokra vonatkozólag is a felmentvény megadása s az 1891-ik évi számadásoknak megvizsgálása iránti intézkedés.
5. A jövő 1893-ik évre szóló költségelőirányzat elfogadása.
6. Gátrendőri, fentartás és kezelési — és zsilip és tiltó kezeleési szabályzatok elfogadása.
7. Weinberger Lipót csapi birtokos és társa kérvénye az ártérből leendő kibocsátásuk, esetleg birtokaik teljes mentesítése iránt.

Kelt Lábod (Somogy megye) 1892. szeptember 10 én.
Hazafiúi üdvözlettel

Gf. Mailáth József
társulat elnöke.

Tölgymakk.

Bassenheim báró Waldbot Frigyes, Zemplén- és Abauj-Torna-megyében fekvő Erdő-Horváti, Regéczi, Regéczi III-Hutta és erdőbényei uradalmában, körülbelül 10.000 hold tölgyes erdőben tölgymakk-termés van, s ez egészben vagy részletekben eladandó.

Posta-és vasuti állomás Tolcsva.

Winogrodzki János,
számartó.

2-2

Alkusz.

Messze kiterjedő összeköttetéseimmél fogva abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy mindenféle birtok-bérbevétel s adást, birtokvétel és eladást, a legelőnyösebb feltételek mellett közvetíthetek. Amidőn ezt a n. é. közönség szíves tudomására hozom, ajánlom magamat a t. érdeklettek becses figyelmébe.

Weinberger Manó.

10 S.-a.-Ujhely, Korona-utca.

Eladó széna.

40 szekér kitünő minőségű gypszena és sarju eladó, mmázsánként 2 ftjával, Czagyány Ferencz községi pénztárnoknál Mező-Zomboron.

2-2

Kereskedelmi tanintézet Nagyváradon.

A budapesti kereskedelmi akadémiával azonos berendezésű, egyenrangú és jögu kereskedelmi szakiskola. Áll 3 évfolyamból. Végzett anuloka tanintézet igazgatósága által elsőrangú áruüzletekben, pénzbiztosítási forgalmi iparvállalatoknál azonnal elhelyeztetnek s mint könyvelők, levelezők stb. alkalmazást nyernek.

Az 1889. évi védtörvény alapján egy-éves önkénteségi jogosultsággal bírnak.

Kiváló tanerők kitünő berendezés, állami felügyelet, biztosítékai a tanintézet sikeres működésének.

Evi értesítővel, prospektekkel kívánatra készsége szolgál s megkeresésekre szívesen válaszol.

Nagyvárad, 1892. évi július hóban.

Propperer N. János,
igazgató.

10-10

A legjobb Cognac

az Első Alföldi Cognac-gyár 5-6

HALÁSZ FERENCZ és TÁRSA
kecskeméti cég

*, **, ***, **** és *****-os gyártmánya
Különösen ajánlható cholera ellen az *****os

Gyógy-Cognac.

Ezen gyár 12 év óta a következő kiállításokon a legnagyobb kitüntéseket nyerte, és pedig:

Kassa 1880.	Kecskemét 1881.	Kecskemét 1889
Kecskemét 1880.	Smyrna 1886	Brüssel 1892.
Trieszt 1882.	Komárom 1891.	Páris 1892.
Veszprém 1880.	Arad 1890.	London 1892.
Bécs 1890.	Brüssel 1889.	Berlin 1892.

Saját töltésű palackokban kapható:
Landesmann Vilmos urnál N.-Mihály.
Cséri Herman , Varannó.
Rosenblüth Sándor , Homonna.

Eladó szőlővessző.

3-6

Méltóságos báró Vay Sándor ur „mészési szőlészeteiben“ a folyó év őszén a következő szőlővessző kerül eladásra:

15 ezer darab I. osztályú kitünő gyökérezettí Ripária portális és sauvange keverék, ojtás alá válogatva, ezrenként 60 ft.

10 ezer darab II. osztályú Ripária portális és sauvange keverék, kiültetésre válogatva, ezrenként 45 forint.

20 ezer darab Ripária portális és sauvange sima vessző, 50 cm. hosszú dugványoknak, megvágva ezrenként 8 forint.

5000 darab Olasz Rizling vessző homok ültetésre 50 cm. hosszú dugvány, ezrenként 9 ft.

5000 darab Furmint vessző, ojtó galynak kiválóan alkalmas, erőteljes, 2 éves ojtvány, tökékről metszve ezrenként 9 ftjával.

Megrendeléseket elfogad:

Kvaszinger Miklós, uradalmi szőlőfelügyelő.
Meszes-major, u. p. Olasz-Liszka.

Eladó.

Méltóságos gróf Szirmai György ur tulajdonát képező zétényi (bodrogköz) erdejében fog mintegy 1600 drb 40-90 cm. átmérőjű fennálló tölgyfa, f. év szeptember hó 19 től kezdve, minden nap, törzsönként vagy csoportokban, becsáron eladatni.

Továbbá ugyanitt termett tölgymakk szept. 15-éig eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt az alólírott erdőhivatal.

Gf. Szirmai György uradalmi erdőhivatala

Z é t é n y.

2-2

Üzlet-megnyitási jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tádomására adni, miszerint itt helyben a Reichard testvér urak által birt üzlethelyiséget kibéreltem, melyben egy a mai kor igényeinek minden részben megfelelő

női konfectió termet

fogok berendezni és a tisztelt hölgyközönség részére

már október hó 1-én megnyitom.

Raktáram a legújabb faconu bécsi és berlini Modell Jaquettek, köpenyek, Cäppek, vattás és bőrbélésű bundák, gyermek felsők, karmantyúk és női sapkák, boax minden fajban a legnagyobb választékban lesz ellátva.

Főtörökvesem oda fog irányulni, hogy a tisztelt vevő közönség teljes bizalmát pontos és szolid kiszolgálás által magam részére kiérdemeljem.

Ugyszintén értesítem a tisztelt és nagyérdemű úri közönséget, miszerint üzletem egy

FÉRFI-RUHA TEREMMEL

fogom egybekapcsolni, dúsan ellátva angol és francia kelmékkel és első rangú szabáson alkalmaztatásával azon kellemes helyzetben leendő, hogy kifogástalan szabású jól kidolgozott mérték szerint készült öltönyöket a legolcsóbb árak mellett lesz szerencsém szolgálhatni.

Ugyanazon helyiséget

kész férfi és fu-gyermek öltönyökkel

utazo és városi bundákkal fogom ellátni és előre is azon kecsgetető jó reménynek nézek elébe, hogy a nagyérdemű hölgy- és férfi közönség ezen cikkbeni szükséglete fedezetét lesz kegyes számomra fönntartani üzletem megnyitása idejéig.

Midőn ezért esedezem, maradtam a tisztelt vevő közönség szíves pártfogását kérve mély tisztelettel legalázatosabb szolgálja

FRIEDMANN GÁBOR.

1-3